

Na Elder Neil L. Andersen
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te mau puahiohio pae varua

Eiaha e vaiiho i te mau puahiohio e faahee ia outou i raro. O to outou mahana teie—ia ti'a puai ei mau pīpī na te Fatu o Iesu Mesia.

Te farii popou nei au ia outou i teie po'ipo'i—te feia apī ihoa rā i te pū amuiraa nei e na te ao atoa nei. E u'i ma'itihia to outou ma te hoê fā taa ê, e te a'o nei au ia outou te feia apī.

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei a tere ai matou e farerei i to matou utuafare i Florida, ua tupu te hoê mata'i taviri piri noa i to matou vahi faae meta. Ua haere te hoê vahine e ora ra i roto i te hoê fare tura'i i roto i te fare pape no te paruru ia'na. Ua haamata te fare tura'i i te aueue. Tau taime i muri mai ua faaroo oia i te reo o te hoê taata tapiri mai : « Tei ð nei au i te piha i mua ». I to'na haereraa mai i rapae au i te fare pape, i to'na maere

rahi, ua ite oia e, ua amo e ua afa'i te mata'i taviri i to'na fare i roto i te aore e ua topa'tu i ni'a i te fare tura'i o to'na taata tapiri mai.

E to'u mau hoa apī, eita te ao nei e riro ei vahi hau a haafatata atu ai tatou i te Tae-Piti-raa mai o te Faaora. Ua faa'ite te mau papa'iraa mo'a e, « e arepurepu noa te mau mea atoa ra ».¹ Ua parau Brigham Young, « ua heheuhia mai ia'u i te omuaraa o teie Ekalesia e, e parare te Ekalesia, e ruperupe, e tupu i te rahi, e mai te au i te parareraa o te Evanelia i rotopu i te mau nunaa o te fenua nei, e tupu atoa ia te mana o Satane i te rahi ».²

Hau atu te mau aueu meta fenua e te mau tama'i³ tei tohuhia, e tupu ia te mau puahiohio pae varua o te iriti ê atu ia outou mai roto atu i to outou mau niu varua e o te faahaere atu i to outou varua i te mau vahi tei ore roa i mana'ohia e outou, e te tahi mau taime, aita roa outou i ite noa'e e, ua faanuu-ê-hia outou.

Te mau puahiohio ino roa'e, o te

Te mau tumu raau e tupu i te vahi mata'i e riro mai ia ei mea pautuutu maitai.

mau faahemaraa ia a te enemi. I vai noa na te hara i te ao nei, i teie nei rā mea ohie roa ia tapae atu i reira, e mea maha ore e e mea farii-ohie-noa-hia te reira. Te vai nei, oia mau, te hoê mana puai no te tape'a i te mau puahiohio o te hara. Ua pihia te reira te tatarahapa.

E ere noa na tatou iho e faatupu i te taato meta o te mau puahiohio i roto i te or meta. E tae mai no te tahi mau ma'itiraa hape a vetahi ê, e te tahi no te mea e ao tahuti teie.

I to'na apī meta, ua roohia te pe-resideni Boyd K. Packer i te ma'i haaparuparu o te polio. I te hit meta o te matahiti o Elder Dallin H. Oaks, ua pohe ta'ue noa to'na meta tane. I to'na apī meta ua taa na meta o te tuahine Carol F. McConkie no te pe-residen meta rahi o te Feia Apī Tamahine. E tae mai te mau tam meta ia outou, ia ti'aturi ana'e rā outou i te Atua, e haapuai te reira i to outou faaroo.

I roto i te natura, te mau tumu raau e tupu i roto i te hoê vahi mata'i e tupu puai ia ratou. Ia pupuhi haati e ia pupuhi puai ana'e te mata'i i te hoê tumu raau apī, e piti ia mea ta te mau puai i roto i te tumu raau e rave. A tahi, e faaitoito ia teie mau puai i te mau a'a ia tupu oioi a'e e ia parare atea atu. Te piti, e haamata ia te mau puai i te hamani i te mau opiha (cellule) no te haame'ume'u i te tumu e te mau amaa ia ore e fati noa i te mata'i. E paruru teie mau aa e mau amaa i te tumu raau i te mau mata'i, e e mea papū e, e ho'i faahou mai.⁴

Mea hau a'e to outou faufaa i te

Atua i te hoê tumu raau. E tamaiti aore râ e tamahine outou Na'na. Ua hamani Oia i to outou varua ia puai e ia pato'i i te mau puahiohio o te oraraa nei. Te mau puahiohio i roto i to outou apîraa, mai te mata'i i mua i te hoê tumu raau apî, e nehenehe e faarahi i to outou puai pae varua, e faaineine ia outou no te mau matahiti i muri nei.

Nahea outou e faaineine ai no to outou mau puahiohio ? « A haamana'o, e ia haamau i to orua niu i nia i te pāpā ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua ho'i, e ia hapono mai te diabolo i to'na ra mata'i u'ana, e ta'na mau ohe na roto i te puahi'ohi'o, e ia mairi mai to'na ra ûa paari, e to'na vero rahi i nia iho ia orua ra, e ere oia i te mana, ... e putôhia'i orua i raro ... no te pāpā pai ta orua i tia i nia ra ».⁵ O teie to outou paruru i roto i te puahiohio.

Ua parau te peresideni Thomas S. Monson : « I te hoê taima ua au noa te mau ture a te Ekalesia e te mau ture a te sotaiete, i teie nei te vai nei ia te hoê apoo aano i rotopu ia tatou e te haere noa'tu ra i te aanoraa ».⁶ Te faatupu nei teie apoo aano no te tahi, i te mau puahiohio pae varua puai. E faa'ite atu vau i te hoê hi'oraa.

Teie ava'e i ma'iri a'enei ua nene'i te Peresideniraa Matamua e te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hoê rata i te feia faatere o te Ekalesia na te ao taatoa nei. Te parau nei te hoê tufaa o teie rata : « Eita ta te tauraa ture tivira e nehenehe e tau i te ture pae morare ta te Atua i haamau, eita roa'tu. Te tia'i nei te Atua ia tatou ia turu e ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa noa'tu te mau mana'o eê e aore râ te mau peu i roto i te huiraa. E mea papū maitai Ta'na ture no te viivii ore : e mea tano te taotoraa i te taata i rotopu ana'e iho i te hoê tane e te hoê vahine tei faaipoipoti'a-hia i mua i te ture. Te a'o nei matou ia outou ia hi'o faahou â... i te haapiiraa tumu e vai ra i roto i « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei ».⁷

A faateatea ai te ao nei i te ture o te viivii ore a te Fatu, eita tatou e na reira. Ua parau te peresideni Monson e : « Ua faa'ite te Faaora o te taata nei ia'na iho e ua riro oia ei taata i roto i te ao nei e ere râ no to te ao nei. O tatou

atoa, e nehenehe ia tatou ia parahi i roto i te ao e ere râ tatou no to te ao ia pato'i ana'e tatou i te mau mana'o hape e te mau haapiiraa hape e ia haapa'o noa tatou i te mea ta te Atua i faaue ».⁸

A faahuru ê ai te mau hau e rave rahi e te mau taata mana'o maitai i te faaipoiporaa, aita te Fatu i na reira. I te haamataraa, ua haamau te Atua i te faaipoiporaa i roto i te hoê tane e te hoê vahine—Adamu e o Eva. Ua faataa Oia i te mau tumu o te faaipoiporaa, ei mau tumu i ô mua'tu â i te faati'araa i te au e te hinaaro o te feia paari, te mea hau atu, no te haamaitai atu â te vahine no te tamarii, ia fanauhia, ia paari mai e ia atuatuahia. O te mau utuafare te tao'a rahi o te ra'i.⁹

No te aha tatou e tamau noa ai i te parau no te reira ? Mai ta te aposetolo Paulo i parau, « Tatou ho'i e haapao nei, eiaha i te mau mea hi'ohia ra, i te mau mea hi'o-ore-hia ra ».¹⁰ Ei mau aposetolo na te Fatu o Iesu Mesia, ta matou hopoi'a o te haapiiraa ia i te opuaraa a tei Hamani no Ta'na mau tamarii e te faaararaa i te mau faahopearaa no te haafaua-ore-raa i Ta'na mau faaueraa.

Aita i maoro a'enei, ua paraparau vau i te hoê Tarona no te mau Hau Amui no Marite. E faahiti au i ta'na rata uira :

« Te matahiti i ma'iri a'enei ua haamata te tahi o to'u mau hoa i te pia i ni'a i te Facebook to ratou mau mana'o no ni'a i te faaipoiporaa. E rave rahi o ratou e turu nei i te faaipoiporaa i rotopu i te tane e te tane, e e rave rahi o te feia apî Momoni tei faa'ite e, ua 'au' ratou i te mau piaraa. Aita vau i faa'ite i to'u mana'o.

« Ua faaoti au i te faa'ite ma te feruri maitai i to'u ti'aturiraa no ni'a i te faaipoiporaa i rotopu i te tane e te vahine.

« Ma to'u hoho'a i ni'a i te Facebook, ua tuu atu vau i teie papa'iraa, 'te ti'aturi nei au i te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine.' Aita i maoro roa ua haamata vau i te farii i te mau parau poro'i. 'Haapa'o noa oe ia oe iho.' 'E mea haavâ roa oe.' Hoê ua faaau ia'u i te hoê fatu feia tîti. E ua farii au i teie papa'iraa a te hoê hoa rahi e melo puai ho'i no te Ekalesia, 'E ti'a ia oe ia faaea i te mau mana'o ua hope to ratou tau. Te tau nei te mau mea e o oe atoa e tia'i.'

Ua parau oia « Aita vau i pahono, tera râ aita vau i tau i ta'u mau parau ».

Ua faaoti oia : « Mai ta te peresideni Monson i parau, 'i te tahi mau taime e titauhia ia tatou ia ti'a o tatou ana'e.' Maitai e, e ti'a amui te feia ap'i te pae

I muri a'e i te faaiteraa i to'na mana'o no ni'a i te faaiipoioraa matarohia, ua farii te hoê tarona e rave rahi mau parau poro'i pato'i na roto mai i to'na mau hoa.

o te Atua e i te mau haapiiraa a Ta'na mau peropheta ora ».¹¹

E mana'ona'o taa ê tatou i te feia e taffi nei i te faahinaaroraa i te taata no to'na iho apeni. E puahiohio ohu puai te reira. Te hinaaro nei au e faa'ite atu i to'u here e to'u faahiahia ia ratou e aro itoito nei i teie huru tamataraa o te faaroo ma te vai taamu noa i te mau faaueraa a te Atua !¹² Te mea titauhia râ, noa'tu â ta ratou mau faaotiraa e to ratou mau ti'aturiraa, e ti'a ia farii te taata atoa i to tatou hamani maitai e to tatou mana'o faatura ia ratou.¹³

Ua haapii mai te Faaora ia tatou ia here eiaha noa to tatou mau hoa, te feia atoa râ e pato'i nei i to tatou mau mana'o. Ua parau Oia, « O tei aroha mai ia outou, o ta outou ia e aroha'tu, eaha ta outou utua i reira ? ... E o to outou mau taea'e ana'e râ ta outou e ite atu, eaha ta outou vahi hau i reira ? »¹⁴

Ua faaara te peropheta Iosepha Semita ia tatou ia « ara i to tatou iho te'o-te'o » e ia faaano atu â i to tatou aau i te mau tane atoa e te mau vahine e tae roa « e rave mai ia ratou i ni'a i to tatou taponono ».¹⁵ I roto i te evanelia a Iesu Mesia, aita e vahi no te haamaauraa, te

faari'ari'araa e aore râ te aroha-ore-raa i te taata.

Mai te mea te vai ra ta outou hoê uiraa no ni'a i te a'o a te feia faatere o te Ekalesia, a aparau i to outou mau pe'ape'a ma te haavare ore i to outou mau metua e te feia faatere. Titauhia na outou te puai no roto mai i te ti'aturiraa i te mau peropheta a te Fatu. Ua parau te peresideni Harold B. Lee e : « Te parururaa hoê roa e vai nei i ni'a ia tatou te mau melo no teie Ekalesia, o te... haapiiraa i te haapa'o i te mau parau e te mau faaueraa ta te Fatu e horo'a mai na roto i To'na peropheta... Te vai ra te tahi mau mea e titauhia te faaoromai e te faaroo. Eita paha outou e au roa i te mau mea no ô mai... Ua taa'e paha te reira i to outou mau mana'o no ni'a i te porotita... to outou mau mana'o no ni'a i te oraraa totiare... Te tito rii ra paha te reira i... to outou iho oraraa totiare. Area râ, mai te mea e, e haapa'o outou i teie mau mea, mai te huru e, no roto mai ia i te vaha o te Fatu iho... 'e ore roa outou e noaa i te mau uputa o hade... e na te Fatu ra o te Atua e haapurara ê atu i te mau mana no te pouri mai mua atu ia outou...' (PH&PF 21:6) »¹⁶

Te tahi atu paruru i mua i te mau puahiohio o te oraraa nei, o te Buka a Moromona ia.

I to'na taure'are'araa, ua nuu atu te utuafare o te peresideni Henry B. Eyring i te hoê oire ap'i. I te haamataraa aita oia i au maitai i te tauraa, e mea iti roa to'na mau hoa. E au ra

ia'na e, aita oia i au-maitai-hia e te mau piahi i roto i ta'na fare haapiiraa tuarua. Ua ohu noa te mau puahiohio. Eaha ta'na i rave ? Ua faaohipa oia i to'na puai i roto i te Buka a Moromona, ua tai'o i te reira e rave rahi taime.¹⁷ Mau matahiti i muri mai, ua faa'ite te peresideni Eyring : « Mea au roa na'u ia ho'i faahou i te Buka a Moromona no te faaamu pinepine ia'u ».¹⁸ « O to tatou ia iteraa papû puai tei papa'ihia e, o Iesu te Mesia ».¹⁹

Ua horo'a mai te Fatu ia outou te tahi atu rave'a no te ti'a papû, e tao'a pae varua ho'i, puai roa a'e i te mau puahiohio a te enemi. Ua parau Oia, « a ti'a na... i roto i te mau vahi mo'a, e eiaha e faanuu-ê-hia'tu ».²⁰

I to'u taure'are'araa, e 13 ana'e ia hiero i roto i te Ekalesia. I teie nei te vai nei e 142. E va'u ahuru ma pae i ni'a i te hanere o te mau melo o te Ekalesia e ora nei, i teie nei, i roto i te area e 320 kilometa te atea i te hoê hiero. Ua horo'a te Fatu i to outou u'i i te rave'a rahi no te tomo i roto i To'na mau hiero, rahi a'e i te tahi atu u'i i roto i te aai o te ao nei.

Ua ti'a a'ena anei outou i roto i te hiero, ahuhia i te ahu uouo, no te ti'a i te rave i te mau bapetizoraa ? Eaha to outou mana'o ? Te vai nei te hoê mana'o mo'a i roto i te hiero o te nehe-nehe roa e fafa. E haavi te hau o te Faaora i te mau puahiohio o te ao nei.

To outou mana'o i roto i te hiero, o te hoê ia faa'iteraa no te huru mana'o ta outou e hinaaro i roto i to outou oraraa.²¹

A ma'imi i to outou mau papa ruau e mama ruau e to outou mau fetii atea tei ora na mua'tu ia outou. A hopoi atu i to ratou mau i'oa i te hiero.²² Ia haapii ana'e outou no ni'a i to outou mau tupuna, e ite ia outou i te mau hoho'a no te oraraa, no te faaipoiporaa, no te mau tamarii, te mau hoho'a no te parau-ti'a, e te tahi mau taime, te mau hoho'a ta outou e hinaaro ia ape.²³

I muri iho i roto i te hiero e haapii atu a ia outou no ni'a i te Hamaniraa o te ao nei, no ni'a i te mau hoho'a i roto i te oraraa o Adamu e o Eva, e hau atu te faufaa, no ni'a i to tatou Faaora o Iesu Mesia.

E to'u mau taea'e e tuahine apî, aita e nehenehe e parau i to matou here ia outou, to matou faahiahia ia outou e ta matou mau pure no outou. Eiaha e vaiiho i te mau puahiohio e faahee ia outou i raro. O to outou mahana teie—ia ti'a puai ei mau pipi na te Fatu o Iesu Mesia.²⁴

A patu pautuutu maitai i to outou niu i ni'a i te pãpã o to outou Faaora.

A here hope atu i To'na oraraa faito ore e te mau haapiiraa.

A pee ma te itoito i To'na hi'oraa e Ta'na mau faauerua.

A farii hohonu atu i To'na here, To'na aroha e te maitai, e te mana horo'a o Ta'na Taraehara.

A na reira ai outou, te fafau nei au ia outou e hi'o outou i te mau puahiohio i to ratou huru mau—e mau tamataraa, e mau faahemaraa, e mau faanavenaveraa, e aore rã e mau titauraa no te tauturu ia outou ia tupu. A ora ai outou ma te parau-ti'a i te matahiti atoa, te haapapû atu nei au ia outou e, e faa'ite papû mai to outou mau iteraa rau, faahou e faahou â, e o Iesu te Mesia. E riro te pãpã pae varua i raro a'e i to outou avae ei mea pautuutu maitai e te papû. E oaoa outou i to te Atua tuuraa mai ia outou i õnei ei tuhaa no te faaineineraa hopea no te ho'i-hanahana-raa mai o te Mesia.

Ua parau te Faaora, « Eita vau e vaiiho otare noa ia outou, e ho'i mai â vau ia outou nei ».²⁵ Teie Ta'na fafau-raa ia outou. Ua ite au e, e parau mau teie fafau-raa. Ua ite au e, te ora nei Oia, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:91.
2. *Discourses of Brigham Young*, ma'itihia e John A. Widtsoe (1954), 72.
3. Hi'o Dallin H. Oaks, « Faaineineraa no te ho'i-piti-raa mai », *Liahona*, Me 2004, 7–10.
4. Hi'o A. Stokes, A. H. Fitter, e M. P. Coutts, « Responses of Young Trees to Wind and Shading: Effects on Root Architecture », *Journal of Experimental Botany*, buka 46, no. 290 (Sept. 1995), 1139–46.
5. Helamana 5:12.
6. Thomas S. Monson, « Te mana o te autahu'araa », *Liahona*, Me 2011, 66.

7. Rata a te Peresideniraa Matamua, 6 no mati, 2014, hi'o atoa David A. Bednar, « Te Ti'aturi nei matou i te Vai Viihii Ore noa », *Liahona*, Me 2013, 41–44 ; Dallin H. Oaks, « Eiaha ei mau atua ê atu », *Liahona*, Novema 2013, 72–75. *No te Puai o te Feia Apî* (buka iti, 2011), 35–37.
8. Thomas S. Monson, « Te mana o te Autahu'araa », *Liahona*, Me 2011, 67.
9. Ua parau Elder Russell M. Nelson : « Te faaipoiporaa o te tumu ia e hamanihia ai te faanahoraa sotiare... E ere taua taatiraa ra i rotopu noa i te tane e te vahine faaipoipo ; e auraa hoa atoa ho'i e te Atua » (« Atuatuaraa i te Faaipoiporaa », *Liahona*, Me 2006, 36). Hi'o atoa Mataio 19:5–6.
10. 2 Korinetia 4:18.
11. E rata na'na iho e te hoê aparauraa, 17 no mati 2014 ; hi'o atoa Thomas S. Monson, « A itoito i te Ti'a o Oe ana'e ra », *Liahona*, Novema 2011, 60–67.
12. Hi'o Jeffrey R. Holland, « Tautururaa i te mau taata e fifi nei i roto i to ratou faahina-aroraa mai te tane i te tane e te vahine i te vahine », *Liahona*, Atopa 2007, 40–43.
13. I te taime a tutava ai te aniti-Mesia o Korihora ia haamou i te faaroo o te nunaa, ua paruru te mau ture a te Atua ia'na ia ore e faautu'ahia : « Aita'tura ho'i e ture i nia i te huru o te faaroo e au i te taata ; e mea au ore ia i te mau fauae a te Atua ia vai te hoê noa'tu ture tei faatupu i te au-ore-raa i rotopu i te taata ra... I hinaarohia e te hoê taata ia haamori oia i te Atua, ua tia ia ia'na... aita rã oia i faaroo ia'na, aita ia e ture tei faahapa ia'na ra » (Alama 30:7, 9). Te parau ra te hiro'a faaroo ahuru ma hoê, « Te ti'aturi nei matou e, e tiaraa to matou ia haamori i te Atua Mana-Hope mai te au i to matou iho hinaaro, e e tiaraa ho'i to te mau taata ia haamori ratou noa'tu te huru, te vahi e te mea ta ratou i hinaaro ».
14. Mataio 5:46–47.
15. *Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 481, 484.
16. *Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Harold B. Lee* (2000), 98–99; hi'o atoa Robert D. Hales, « Te amuiraa rahi : haapuairaa i te faaroo e te iteraa papû », *Liahona*, Novema 2013, 6–8.
17. Hi'o Robert I. Eaton e Henry J. Eyring, *I Will Lead You Along: The Life of Henry B. Eyring* (2013), 40.
18. Henry B. Eyring, *Choose Higher Ground* (2013), 38.
19. Henry B. Eyring, *To Draw Closer to God* (1997), 118.
20. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 87:8; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:32.
21. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 52:14.
22. Hi'o Neil L. Andersen, « Find Our Cousins! » (a'oraa tei horo'ahia i te puputuraa RootsTech 2014 Family History conference 8 no feppure 2014); lds.org/prophets-and-apostles/unto-all-the-world/find-our-cousins.
23. Hi'o David A. Bednar, « E Fariu ia te Aau o te mau Tamarii », *Liahona*, Novema 2011, 24–27.
24. Hi'o Helamana 7:9.
25. Ioane 14:18.